

Bogen er en post mortem publikation udgivet af professor Evers, Hannover. *Axel Schou.*

Josef Kunský: *Zeměpisný Náskres, Blokdiagram*. 17×24 cm, 258 s., 315 fig. Praha 1949.

Når denne tjekkiske lærebog kan anbefales til trods for tekstens sprog, som kun få danske kender, er det, fordi et væld af smukt tegnede figurer taler for sig selv på meget fascinerende vis. De elementære konstruktionsfigurer er i det store og hele de klassiske gengangere, og til mange blokke nikker man genkendende og ser da også i figurteksten betegnelsen „podle Davise“ som en hyldest til disciplinens nestor. Den særlige værdi ligger i de mange nye blokdiagrammer, man her møder. De illustrerer dels fænomener som f. eks. epigenese, antecedens, delta- og gletscherformer på ny og frisk måde, dels viser de mange nye lokaliteter. Særlig bemærker man de mange tjekkoslovakiske landskabsformer, man her præsenteres for i elegante figurer, f. eks. kvadersandsten, hvis smuldringsformer vises på særdeles overskuelig måde. Også mange andre steder har fanget forfatterens interesse, som f. eks. det s.v.-lige Island med Hekla. I et afsluttende kapitel af Miloslav Vašiček illustreres koraløernes morfologi og de forskellige dannelseshypoteser ved 15 blokdiagrammer, hvis originale punktskygningsteknik for undervandsdelene viser, at blokdiagrammets muligheder for fornyelse aldeles ikke er udtømt. *Axel Schou.*

Fritz Machatschek: *Geomorphologie*. 5. udg. 203 s., 89 fig. 16×22 cm. Leipzig 1952.

Denne universitetslærebog, der ved sin kortfattet præcise fremstilling er præget af de bedste egenskaber ved tysk lærebogstradition, fremtræder med 5. udgave i ajourført, noget udvidet form. Dispositionen er i store træk den kendte, bortset fra et afsnit, der behandler den klimatiske morfologi, en udmærket redegørelse for de karakteristiske landformende kræfter i de forskellige klimaregioner. De enkelte afsnit indledes med en behandling af de virkende kræfter, for de aride zoners vedkommende således: mekanisk vejrsmuldring, afskalning, udkrystallisation af saltskorper, vildbækerosion efter skybrud, vindvirkning (deflation, korrosion, akkumulation). Derefter skildres formerne, og man konstaterer, at også en række udenlandske faglige termini medtages sammen med den tyske betegnelse, et forhold til største nytte for geografer, der på kort møder rækker af forskellige ord som betegnelse for samme

fænomen. Det anføres således, at „Salztonene“ kaldes playa og alkaliflat (U.S.A. Mex.), kawir (Persien), schala (Centralasien) og sebcha (Sahara). Hvert afsnit afsluttes med referat af teorier om udviklingsforløbet. Der er for hvert emne litteraturhenvisninger til en række hovedværker, en liste der ikke er og ikke prætenderer at være alsidigt orienteret, men repræsenterer en tilpasning for bogens primære læserkreds.

Illustrationerne, fotografier, kort, profiler og blokdiagrammer er udvalgt med kræsen smag for det væsentlige, og eksemplerne er hentet fra alverdens lande. Axel Schou.

André Guilcher: Morphologie littorale et sous-marine. Presses universitaires de France. 210 s. 40 fig. 8 pl. Paris 1954. 1000 fr.

Den udmærkede serie: „Orbis“, introduction aux études de géographie, har med denne fortrinlige håndbog i kyst- og havbundsmorfologi fået en usædvanlig værdifuld forøgelse. Guilchers bog udmærker sig ved den klare disposition og de velordnede sammenstillinger af typeeksempler til pædagogisk værdifulde oversigtstavler, bestående af kortudsnit, profiler, blokdiagrammer og skemaer. Den fængsler ved objektive diskussioner af de mange, endnu uafklarede problemer, ved formfuldendt afvejning af forholdet mellem den klassiske morfologis opfattelser og moderne synspunkter, baseret på seneste forskningsresultater. Ikke mindst inciterende er det at møde forfatterens forskerpersonlighed i de subjektive meningstilkendegivelser, der med gallisk verve indflettes under stofbehandlingen.

Som titlen angiver, behandler bogen to emner, af hvilke afsnit I: kystmorfologien er det væsentligste, omfattende de $\frac{2}{3}$. Inddelingen er den klassiske: 1. Kræfterne, 2. Kystforskydninger, 3. Kystformer, 4. Kysttype-systematik og 5. Kystudvikling, men behandlingen er frisk og ny, præget af de sidste årtiers forskningsresultater. I kap. 1 redegøres der f. eks. for de kemiske processer i littoralzonen, et relativt nyt stof, der er taget op som forskningsobjekt bl. a. i Frankrig, og for biologiske faktorerers indflydelse, et emne, som forfatteren gennem sine koralrev-studier er ganske særlig kvalificeret til at behandle.

Forfatterens kysttype-klassificering er interessant og bryder endeligt med den i talrige håndbøger knæsatte hovedinddeling i hævnings- og sænkningsskyter, en inddeling, der også efter anmelderens mening må opgives som primæropstilling. (Såvel Stockholms skærgård som Djurslands sydkyst er, hvad hovedtypen an-